

Zostań z nami łodzianami

Установи та документи - посібник для
іноземців

Zostań z nami łodzianami

Установи та документи - посібник для іноземців

Ви не знаєте, як розуміти польські норми та правові принципи, ви загубилися в документах та офіційних справах, і хочете вчитися, працювати та жити в Польщі, обов'язково прочитайте їх.

Тут ви знайдете інформацію про номер PESEL, номер NIP, а також про те, як подбати про відповідні документи, що стосуються вашого перебування в Польщі, охорони здоров'я (система eWUŚ), роботи та освіти - вас та ваших дітей. Крок за кроком ми розповімо вам, як вирішувати службові справи швидко і без зайвих клопотів.

Ви дізнаєтесь, які документи потрібно подати до офісів, лікаря, університету, школи чи роботодавця, ваші права та обов'язки, пов'язані з перебуванням у Польщі.

Все було підготовлено у двох мовних версіях - українській та польській, щоб це було зрозуміло і корисно, а контакт з офіційними особами був максимально простим.

Ми підкажемо, які документи важливі, допоможемо вам вирішити офіційні питання, полегшимо ваше навчання, роботу та перебування в Польщі.

ЩО ТАКЕ НОМЕР PESEL І ЯК ВІН ПРИСВОЮЄТЬСЯ

Номер PESEL - це одинадцятизначний цифровий символ, який однозначно ідентифікує фізичну особу. Номер включає дату народження, серійний номер, стать та номер чека. Це дає міністр, відповідальний за комп'ютеризацію.

Особі, дані якої зібрані в реєстрі PESEL, присвоюється ідентифікаційний номер Універсальної електронної системи реєстрації населення - цей номер скорочується як номер PESEL.

Номер PESEL складається з 11 цифр - включає дату народження, послідовний номер, гендерний символ та контрольний номер:

1. дата народження включається в перші шість цифр у наступному порядку:

- a. дві останні цифри року народження,
- b. місяць народження з кодованим віком народження, і
- v. день народження;

2-е століття народження кодується додаванням до числа, що представляє місяць народження:

- a. номер 80 - у випадку людей, які народились у 1800-1899 роках,
- b. номер 0 - у випадку людей, які народились у 1900-1999 роках,
- v. число 20 - у випадку з людьми, народженими у 2000-2099 роках;

3. одноцифровим числам, що представляють рік, місяць або день, передує цифра „0”, з урахуванням правила, встановленого в пункті 2;

4. послідовний номер людини включається в сьомі-десяті цифри, причому остання цифра порядкового номера містить позначення статі: парна цифра (включаючи „0”) для жінок та непарна цифра для чоловіків;

5-та цифра - це контрольний номер. Ця цифра забезпечує електронний контроль правильності присвоєного ідентифікаційного номера.

ЯК ПРИСВОЮЄТЬСЯ НОМЕР PESEL

Номер PESEL може бути наданий Вам в обов'язковому порядку, або за Вашим клопотанням.

Номер наводиться в обов'язковому порядку,:

1. керівник РАГСу, що складає свідоцтво про народження дітей громадян Польщі та іноземців, які проживають та народжуються на території Республіки Польща, дані яких збираються в реєстрі PESEL;

2. орган адміністративно територіальна одиниці(нп. Сільської Ради) уповноважений реєструвати постійне місце проживання або тимчасове проживання для осіб, дані яких збираються в реєстрі PESEL;

3. орган, що видає польський документ, що посвідчує особу (посвідчення особи або паспорт) для осіб, які проживають за межами Республіки Польща, які подають заявку на отримання польського документа, що посвідчує особу;

4. орган адміністративно територіальна одиниці, компетентний для району Середмістя столиці Варшави - для осіб, для яких компетентний орган влади не може бути визначений вищеописаним способом.

НАДАННЯ НОМЕРА PESEL НА ПРОХАННЯ.

Особі, зобов'язаній за окремими нормативними актами (крім Закону про реєстрацію населення) мати номер PESEL, міністр, уповноважений з питань комп'ютеризації, на її прохання надає номер.

Така заява приймається органом місцевої адміністрації, який зареєстрував відповідну особу на постійне або тимчасове проживання, а у випадку, якщо особа не має місця проживання, орган місцевої адміністрації, компетентний за місцем перебування роботодавця цієї особи. Якщо компетентного органу місцевої адміністрації визначити не вдається - заява приймається органом компетентним для району Середмістя столиці Варшави.

Зацікавлена особа або її законний представник подає мотивовану письмову заяву разом із документами, що підтверджують дані у заяві (наприклад, паспорт, записи актів цивільного стану тощо) до компетентного органу адміністрації.

У заявці на отримання номера PESEL фактична правова основа, з якої виникає обов'язок мати номер PESEL.

У випадку, коли суб'єкт господарювання (наприклад, ZUS або податкова інспекція) вимагає номер PESEL, він також повинен вказати законодавче положення, яке вимагає цього номера.

Заяву на отримання номера PESEL може також подати довірена особа, тоді заявка також повинна супроводжуватися відповідною довіреністю та підтвердженням сплати гербового збору за довіреністю.

ЗМІНА НОМЕРА PESEL

Номер PESEL змінюється у випадку:

1. виправлення дати народження;
2. зміна статі;
3. присвоєння номера PESEL в результаті помилки органу державного управління, що впливає на номер PESEL, або введення органу державного управління в оману щодо особи.

Органом, компетентним подати заявку на зміну номера PESEL, є:

1. керівник РАГСу вносить зміни до свідоцтва про народження, як зазначено у пунктах 1 та 2 вище;
2. орган, який подав заявку на номер PESEL за посадою або прийняв заяву про надання цього номера - у разі помилки органу державного управління, що впливає на номер PESEL, або неправильного подання органом державного управління щодо ідентифікації людини.

Орган, який подав заявку на присвоєння або зміну номера PESEL, повинен повідомити відповідну особу про присвоєння або зміну цього номера. Після видачі номер PESEL не може бути перепризначений іншій особі. Особа, чий номер PESEL був змінений, з моменту повідомлення йому про зміну номера, не може використовувати раніше призначений номер PESEL.

ЩО ТАКЕ ПОДАТКОВИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР (NIP)? ХТО ПОВИНЕН ЙОГО ВИКОРИСТОВУВАТИ? ЩО ТАКЕ NIP?

Номер NIP, тобто податковий ідентифікаційний номер, - це дев'ятизначний код, присвоєний конкретному платнику податків, виданий за посадою чи на запит. Він був представлений в 1995 році. Фізична особа може мати лише 1 номер NIP. Кожне число різне, і кожна цифра має певне значення. Перші три з них, тобто префікс PL, визначають код офісу, який видав номер. Остання - десята цифра служить контрольною функцією для перевірки правильності всього числа. ІНН був запроваджений законом у 1995 р., Який детально описує його функціонування. Польський платник податків з NIP зобов'язаний використовувати його у податкових документах та надавати на вимогу банків, фіскального контролю, представників NIK та адміністративних органів. Крім того, підприємець може мати лише один номер NIP, незалежно від припинення чи припинення підприємницької діяльності. Підтвердження видачі податкового ідентифікатора розкривається в CEIDG або KRS.

ХТО ВИДАЄ ПОДАТКОВИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР І В ЯКИХ ВИПАДКАХ?

Фізичні особи, які що реєструють підприємницьку діяльність, яка не має податкового ідентифікаційного номера (NIP), подають заявку на внесення до CEIDG. На підставі заяви про реєстрацію CEIDG-1 їм присвоюється податковий ідентифікаційний номер. Протягом 3 днів з дати отримання повідомлення керівником податкової інспекції вони отримують підтвердження про надання податкового ідентифікаційного номера (NIP). Фізична особа, яка не веде бізнес, може отримати номер NIP, подавши заявку NIP-7 до податкової інспекції. Реєстрація за формою NIP-7 дійсна для фізичних осіб, які не ведуть бізнес, але мають намір використовувати договори активації, наймаючи нянь. Юридичні особи та організаційні підрозділи, щоб отримати номер, подають заяву до податкової інспекції за формою NIP-8. Вони також можуть отримати номер через Інтернет, коли подають заявку на реєстрацію до Національного судового реєстру через Інтернет. Номер NIP присвоюється за допомогою Центрального реєстру юридичних осіб у кожному з вищезазначених випадків. Платник податку не сплачує збір за присвоєння номера NIP. Особи, що реєструють підприємницьку діяльність, які вже мають номер NIP, не подають заявку на отримання іншого - він присвоюється їм довічно і не може бути змінений. У разі втрати номера NIP подати заявку на новий не можна, а лише на його дублікат. Якщо підтвердити дані суб'єкта господарювання неможливо, керівник податкової інспекції може відмовити у наданні податкового ідентифікаційного номера (NIP).

ХТО ПОВИНЕН ВИКОРИСТОВУВАТИ ПОДАТКОВИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР (NIP)?

NIP - це податковий ідентифікатор, який можуть мати як платники податків, які не ведуть підприємницьку діяльність, так і підприємці. До 2012 року він присуджувався всім платникам податків. Після зміни нормативних актів обов'язок щодо його використання поширюється на підприємців. Він також надається юридичним особам, внесеним до Національного судового реєстру. Фізичні особи, які не включені до реєстру PESEL, але залишаються платниками податків на підставі окремих правових норм або платниками внесків на соціальне страхування, можуть охоплюватися номером NIP. Інші платники податків використовують номер PESEL. Люди, які не є активними платниками ПДВ і не ведуть бізнес, не отримують номер NIP. Фізичні особи, які здійснюють незареєстровану діяльність, не подають заяву до CEIDG або KRS та не отримують податковий ідентифікаційний номер. Тільки коли дохід за місяць перевищує 50% мінімальної заробітної плати, діяльність автоматично перетворюється на бізнес, і протягом 7 днів ця особа зобов'язана подати звіт у CEIDG, що передбачає присвоєння номера NIP, необхідного для податкових розрахунків. Коли підприємець змінює назву компанії або її адресу, тоді він зобов'язаний повідомити про зміни. Однак номер NIP залишається незмінним - лише в реєстрі оновлені дані, призначені йому. Номери NIP та PESEL не повинні використовуватися як взаємозамінні.

ЯК ПЕРЕВІРИТИ ПОДАТКОВИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР ПІДРЯДНИКА?

Компанію після NIP можна легко перевірити. Щоб переконатися, що підрядник є зареєстрованим підприємцем, досить знати його адресу або назву компанії. Це можливо для будь-якої людини. У випадку юридичних осіб, зареєстрованих у Національному судовому реєстрі, ви можете скористатися пошуковою системою на її веб-сайті. Щоб перевірити компанію, зареєстровану в CEIDG, просто введіть її назву в пошуковій системі для підприємців, щоб отримати податковий ідентифікаційний номер. Іноземні організації можна ідентифікувати на веб-сайті Європейської комісії. Існує Система обміну інформацією про ПДВ - VIES. Якщо даної компанії в ній не знайдено, перевірте реєстр країни, в якій вона була зареєстрована.

NIP, які PESEL, є ідентифікаційним номером. Використання цих номерів не є обов'язковим, оскільки вони мають чітко визначені вказівки - NIP використовується підприємцями, тоді як приватні особи використовують номер PESEL для цілей податкової ідентифікації.

ЯК ПРАЦЮЄ СИСТЕМА eWUŚ, ТОБТО ЕЛЕКТРОННА ВЕРИФІКАЦІЯ ОСІБ ЗАСТРАХОВАНИХ МЕДИЧНОЮ

СТРАХІВКОЮ (ПРАВО НА ПОСЛУГИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я).

eWUŚ, тобто Електронна перевірка застрахованих медичною страхівкою, - це система, яка дозволяє негайно визначити, чи маєте ви право на послуги охорони здоров'я, що фінансуються з державних фондів. Завдяки eWUŚ вам не потрібно мати при собі жодних сертифікатів, а лише документ, що підтверджує вашу особу та номер PESEL.

Система eWUŚ (Електронна перевірка право на послуги охорони здоров'я реєструє кожну зміну негайно, оскільки дані в неї вводяться щодня.

Хто є в eWUŚ?

Дані осіб, які мають право на лікування, що фінансується з державних фондів, тобто сплата премій за медичне страхування, вносяться до системи eWUŚ. Електронна перевірка прийнятності пільговиків включає дані штатних працівників, людей, які отримують допомогу по безробіттю, людей, які сплачують внески за підприємницьку діяльність, пенсіонерів та членів сімей застрахованих осіб (зареєстрованих на страхування): подружжя, діти, онуки та бабусі та дідусі (якщо вони це роблять). не мають власного страхового звання).

ЯК ПЕРЕВІРИТИ, ЧИ Є ВИ В eWUŚ?

Щоб перевірити, чи є ви в eWUŚ, вам просто потрібно вказати свій номер PESEL при реєстрації та підтвердити свою особу за допомогою посвідчення особи, паспорта або посвідчення водія, а також для дітей, які охоплені обов'язковим навчанням (до 18 років) з дійсним шкільним посвідченням.

Якщо ваші внески будуть правильно сплачені, ваші дані будуть зеленими. Якщо ні - система видасть вам червону картку.

КОЛИ eWUŚ ДАЄ ВАМ ЧЕРВОНУ КАРТКУ

Якщо в системі eWUŚ відображається червоним кольором, це означає, що Національний фонд охорони здоров'я не підтвердив ваші права. Коли ви знаєте, що маєте на них право, ви можете підтвердити це:

- пред'явлення документа, що підтверджує право на пільги,
- подання письмової декларації про право на пільги,
- та пред'явлення посвідчення особи, паспорта, посвідчення водія чи шкільного посвідчення особи, яка не досягла 18 років.

ЧАСОВЕ ПРОЖИВАННЯ - ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ

КОЛИ ІНОЗЕМЦЬ МОЖЕ ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ЧАСОВЕ ПРОЖИВАННЯ?

Іноземець, який планує перебувати в Польщі більше 3 місяців, може подати заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання. Дозвіл на тимчасове проживання видається максимум на 3 роки. Однак строк дії дозволу може бути коротшим, якщо підстава для подання цього дозволу вказує, що коротше перебування виправдане.

Увага! Дозвіл на тимчасове проживання не продовжується (закон не передбачає такої процедури, як продовження дозволу на тимчасове проживання). Якщо іноземець хоче залишитися в Польщі, він повинен подати заяву на отримання нового дозволу.

Увага! Іноземець повинен виїхати з Польщі до закінчення терміну дії дозволу на тимчасове проживання, за винятком випадків, коли він отримав інший дійсний документ, що дозволяє йому легально перебувати в Польщі (наприклад, інший дозвіл на тимчасове проживання, дозвіл на постійне проживання або дозвіл на проживання довготривалого резидента ЄС).

МІСЦЕ ПОДАННЯ ЗАЯВКИ

Процедура легалізації тимчасового перебування відбувається у воєводському управлінні - у відомстві, уповноваженому у справах іноземців. Заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання слід подавати до воєводського управління, компетентного за місцем перебування іноземця, наприклад, якщо іноземець проживає у Варшаві, заявку слід подати до Мазовецького воєводського управління.

Відбитки пальців збираються у іноземця, який подає заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання, для того, щоб помістити їх на картку проживання.

ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ

Основний набір документів, необхідних для подання заяви на отримання дозволу на тимчасове проживання:

- 2 копії заяви на отримання дозволу на тимчасове проживання, заповнені відповідно до вказівок;
- 4 поточні кольорові фотографії (відповідно до вимог);
- дійсний проїзний документ - заграничний паспорт (2 ксерокопії всіх збережених сторінок, оригінал доступний для ознайомлення);
- підтвердження сплати гербового збору;
- основні документи, необхідні для даного виду дозволу на тимчасове проживання (наприклад, Додаток 1 у випадку тимчасового проживання та дозволу на роботу).

Увага! Залежно від мети перебування іноземця в Польщі, необхідно подати додаткові документи (набір додаткових документів описаний в окремих вкладках дозволів на тимчасове проживання).

ПЛАТА

Гербовий збір за розгляд справи про надання дозволу на тимчасове проживання становить 340 злотих або 440 злотих залежно від підстави, на якій було подано заяву. Збір повертається у разі негативного рішення на вимогу особи.

У разі прийняття позитивного рішення потрібно додатково заплатити 50 злотих за видачу картки проживання.

ДОЗВІЛ НА ПОСТІЙНЕ ПРОЖИВАННЯ. ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ.

Рішення про видачу дозволу на постійне проживання видається на невизначений термін. Сама картка проживання діє 10 років, а це означає, що її потрібно замінювати кожні 10 років в рамках процедури заміни картки. Однак немає необхідності повторно подавати заявку на отримання дозволу та проходити процес його отримання.

Цей дозвіл дає право працювати в Польщі без необхідності отримання додаткових документів. Дозвіл на постійне проживання, виданий у Польщі, не дає права працювати в іншій країні, ніж Польща.

Дозвіл на постійне проживання (карта постійного проживання) дає право їздити до інших країн Шенгенської зони. Однак перебування іноземця на цій основі не може перевищувати 90 днів протягом 180 днів. Якщо іноземець має намір перебувати в певній країні довше, ніж дозволяє зазначений ліміт, він повинен узаконити своє перебування на підставі чинних у цій країні норм.

ОБСТАВИНИ НАДАННЯ ДОЗВОЛУ ПОСТІЙНОГО ЖИТТЯ

Дозвіл на постійне проживання може бути наданий іноземцю, який:

1. Він є дитиною іноземця, який має дозвіл на постійне проживання або дозвіл на постійне проживання резидента ЄС у Польщі та перебуває під його батьківським піклуванням, і який:
  - a) народився після того, як його батьки отримали дозвіл на постійне проживання в Польщі або дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС, або
  - b) народився протягом періоду дії дозволу на тимчасове проживання, наданого цьому іноземцю, або періоду перебування цього іноземця на території Польщі на підставі дозволу на проживання з гуманітарних причин або дозволу на толерантне перебування або у зв'язку з цим з наданням йому статусу біженця або додаткового захисту;
2. є дитиною громадянина Польщі та залишається під його батьківською опікою;
3. Чи є особою польського походження і має намір постійно оселитися в Польщі;
4. Він одружився з громадянином Польщі, визнаним польським законодавством, щонайменше 3 роки до подання заяви на отримання дозволу на постійне проживання і постійно проживав у Польщі не менше 2 років безпосередньо перед поданням цієї заяви на підставі тимчасового дозволу на проживання, виданий на підставі шлюбу з громадянином Польщі або на підставі отримання статусу біженця, додаткового захисту або згоди на перебування з гуманітарних причин;
5. є жертвою торгівлі людьми та:

а) проживав у Польщі безпосередньо перед поданням заяви протягом принаймні 1 року на підставі дозволу на тимчасове проживання, виданого іноземним жертвам торгівлі людьми, та

б) співпрацював із правоохоронними органами у кримінальних провадженнях;

в) має обґрунтований страх повернення до країни походження, підтверджений прокурором, який веде провадження;

6. Безпосередньо перед поданням заяви на отримання дозволу на постійне проживання він постійно проживав у Польщі протягом принаймні 5 років на підставі статусу біженця, додаткового захисту або дозволу на перебування з гуманітарних причин;

7. Безпосередньо перед поданням заяви на отримання дозволу на постійне проживання він постійно проживав у Польщі протягом не менше 10 років на підставі дозволу на перебування, який надається у випадку:

а) якщо зобов'язання повернути іноземця може бути прийняте лише до країни, де:

- право на життя, свободу та особисту безпеку загрожуватимуть, або

- іноземець може бути підданий тортурам, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню або

- іноземець може бути змушений працювати або

- іноземець міг бути позбавлений права на справедливий суд або покараний без законних підстав

б) зобов'язання повернути іноземця може бути прийняте лише до країни, до якої це неприпустимо на підставі рішення суду або внаслідок рішення міністра юстиції про відмову повернути іноземця;

8. Має дійсну Карту поляка і має намір оселитися в Польщі назавжди або

9. Він отримав притулок у Польщі

Увага! Іноземець також зможе подати заяву на отримання дозволу на постійне проживання, у кого є джерело стабільного та регулярного доходу і який безпосередньо перед поданням заяви постійно перебував у Польщі принаймні 4 роки на підставі дозволу на тимчасове проживання, наданого у зв'язку з цим з виконанням роботи за професією, бажаною для польської економіки. (перелік професій буде вказаний в окремому регламенті).

ПРОЦЕДУРА І ДОКУМЕНТИ

Процедура отримання дозволу на постійне проживання відбувається у воєводському відомстві, уповноваженому за місцем проживання іноземця.

Заява повинна бути подана іноземцем, який легально проживає в Польщі, тобто не пізніше останнього дня законного перебування (наприклад, в останній день дії картки тимчасового проживання або візи).

Основний набір документів, необхідний для подання повної заяви на отримання дозволу на постійне проживання:

1,2 копії заяви на отримання дозволу на постійне проживання заповнені польською мовою (заява доступна тут: <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/zezwozenie-na-pobyt-staly-dokumenty>);

2. Оригінал закордонного паспорта (доступний для огляду) разом із двома ксерокопіями всіх його сторінок, що містять штампи, анотації та записи;

Увага! При поданні заявки потрібно пред'явити оригінал паспорта. Паспорт буде повернено під час того ж візиту, він не зберігається в Управлінні на жодному етапі процедури.

3. 4 Сфотографії відповідно до вимог;

4. Документи, необхідні для підтвердження даних, що містяться у заяві, та обставин, що обґрунтовують заяву на отримання дозволу на постійне проживання;

5. Підтвердження сплати гербового збору.

Додатково до заяви слід додавати:

1. У випадку неповнолітньої дитини, яка є дитиною іноземця, що має дозвіл на постійне проживання або дозвіл на постійне проживання резидента ЄС у Польщі, залишаючись під його батьківським керівництвом та народженою після надання іноземцю дозволу на постійне проживання або дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС:

- свідоцтво про народження;

- копія рішення про надання дозволу на постійне проживання, дозволу на проживання довгострокового резидента ЄС або картки проживання законного представника;

2. У випадку, коли дитина громадянина Польщі залишається під його батьківською владою:

- свідоцтво про народження;

- копія посвідчення особи законного представника;

3. Якщо у вас польське походження:

- оригінали документів, що підтверджують володіння польським походженням одним із батьків, бабусь і дідусів або двох прадідів;

- документи, що підтверджують спорідненість з особою польського походження (у разі подання ксерокопій документів, що підтверджують володіння польським походженням, на згаданих вище документах має бути застереження про апостиль);

4. У разі одруження з громадянином Польщі:

- діюча копія свідоцтва про шлюб (видається не раніше ніж за 3 місяці до подання заяви);

- ксерокопія посвідчення особи подружжя;

- у разі спільного народження дітей - копії свідоцтв про народження;

- довідка про виконання податкових зобов'язань перед Державним казначейством;

5. Якщо ви стали жертвою торгівлі людьми:

- документи, що підтверджують співпрацю з правоохоронними органами у кримінальному провадженні щодо злочину торгівлі людьми та обґрунтовані побоювання повернення до країни походження, підтверджені прокурором, що веде кримінальне провадження;

6. У разі перебування в Польщі безпосередньо перед поданням заяви на строк не менше 5 років на підставі статусу біженця, додаткового захисту або дозволу на перебування з гуманітарних причин:

- документи, що підтверджують необхідне п'ятирічне безперервне перебування в Польщі;

ПОЛЬСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО - ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ

ШЛЯХИ НАБУТТЯ ПОЛЬСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Польське громадянство можна придбати:

- силою закону;
- наданням польського громадянства;
- визнанням громадянином Польщі;
- шляхом відновлення громадянства Польщі.

ДВОЙНЕ ГРОМАДЯНСТВО

Громадянин Польщі може мати як польське громадянство, так і громадянство іншої країни.

Якщо особа має подвійне громадянство - польське та іноземне - вона має такі самі права та обов'язки щодо Польщі, як особа, яка має лише польське громадянство. Це означає, що така особа не може, по відношенню до польської влади, покладатися на володіння громадянством іншої держави та права та обов'язки, що випливають з цього.

Особа, яка подає заяву на визнання, надання або відновлення польського громадянства, не повинна відмовлятися від свого попереднього громадянства.

Перш ніж перейти до процедури подання заяви на отримання громадянства Польщі, також варто з'ясувати, як країна походження заявника регулює питання подвійного громадянства. Деякі країни не визнають подвійного громадянства, і коли особа набуває громадянство іншої країни, вона може автоматично втратити своє попереднє громадянство. Тому варто дізнатися про регулювання подвійного громадянства в обох країнах - у Польщі та в країні походження іноземця.

ПОЛЬСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО - ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ

ВТРАТА ГРОМАДЯНСТВА

Єдиний спосіб втратити польське громадянство - це відмовитись від нього. Сама держава не може позбавити особу громадянства. Громадянин Польщі може втратити польське громадянство лише за його проханням, після отримання згоди Президента на відмову від польського громадянства.

Заява про згоду на відмову від польського громадянства подається особисто або поштою (із офіційно засвідченим підписом) через воєводу чи консула.

Втрата польського громадянства відбувається через 30 днів з дати винесення рішення Президента Республіки Польща, якщо Президент не вказує у рішенні коротший строк.

НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА ЗАКОНОМ

Відповідно до закону, польське громадянство отримує неповнолітня дитина, якщо:

- 1) принаймні один із батьків має польське громадянство на момент народження дитини (принцип закону про кров), або
- 2) народився на території Польщі, а його батьки невідомі, не мають громадянства або їх громадянство не визначене (принцип земельного законодавства).

Дитина отримує польське громадянство, якщо його знайшли в Польщі, а її батьки невідомі.

Якщо неповнолітній іноземець до досягнення 16-річного віку був усиновлений (усиновлений) особою або особами, які мають польське громадянство, передбачається, що іноземець набув польського громадянства в день народження.

ПРИЗНАННЯ ЯК ГРОМАДЯНИНОМ.

ПРИЗНАННЯ ЯК ПОЛЬСЬКОГО ГРОМАДЯНИНА

Іноземець може вважатися громадянином Польщі.

Громадянином Польщі вважаються:

1. Іноземець, який постійно проживає на території Республіки Польща принаймні 3 роки на підставі дозволу на постійне проживання, дозволу на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу або права на постійне проживання, який має стабільний та регулярний джерело доходу в Республіці Польща та юридичне право займати житло;

2. Іноземець, який постійно проживає на території Республіки Польща принаймні 2 роки на підставі дозволу на постійне проживання, дозволу на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу або права на постійне проживання, який:

- одружений як мінімум 3 роки з громадянином Польщі або

- не має громадянства;

3. Іноземець, який постійно перебуває на території Республіки Польща щонайменше 2 роки на підставі дозволу на постійне проживання, який він отримав у зв'язку зі статусом біженця, наданим в Республіці Польща;

4. Неповнолітній іноземець, який проживає на території Республіки Польща на підставі дозволу на постійне проживання, дозволу на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу або права на постійне проживання, один з батьків є громадянином Польщі та інший батько, який не має польського громадянства, погодився з цим визнанням;

5. Неповнолітній іноземець, який проживає на території Республіки Польща на підставі дозволу на постійне проживання, дозволу на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу або права на постійне проживання, принаймні один із батьків відновлений у польській мові громадянство, а інший з батьків, який не має польського громадянства, погодився на це визнання;

6. Іноземець, який постійно і легально проживає на території Республіки Польща принаймні 10 років, який відповідає всім наступним умовам:

- має дозвіл на постійне проживання, дозвіл на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу або право постійного проживання,

- має стабільне та регулярне джерело доходу в Республіці Польща та юридичне право займатися житлом;

7. Іноземець, який постійно проживає на території Польщі принаймні один рік на підставі дозволу на постійне проживання, який він отримав у зв'язку зі своїм польським походженням або за допомогою Картки Поляка.

ПРОЦЕДУРА

Визнання громадянином Польщі відбувається на прохання відповідної особи. Заява про визнання громадянином Польщі подається до воєводи, уповноваженого за місцем фактичного проживання іноземця (тобто місцем, де зосереджений центр життєвих інтересів іноземця).

Рішення про визнання іноземця громадянином Польщі видає воєвода, компетентний за місцем проживання відповідної особи.

Увага! Якщо заява про визнання іноземця громадянином Польщі подана в той час, коли проти нього триває процедура про надання польського громадянства, провадження про визнання громадянином Польщі припиняється.

ДОКУМЕНТИ

Іноземець, який подає заяву про визнання громадянином Польщі, повинен подати такі документи:

- 1.1 заповнена заява про визнання громадянином Польщі, складена польською мовою;
2. 1 фото відповідає вимогам;
3. Скорочена або повна копія свідоцтва про народження, виданого польським РАГСом на основі польських книг реєстрації актів цивільного стану, що містить ім'я та прізвище, дату та місце народження, ім'я батька та прізвище матері та дівоче прізвище;
4. Скорочена або повна копія свідоцтва про шлюб - не старше 3 місяців - видане польським РАГСом на підставі польських реєстрів, за умови, що іноземець був одружений. Якщо шлюб припинився внаслідок розлучення, необхідно подати копію свідоцтва про шлюб, що містить примітку про розлучення;
5. Завірена копія дійсного документа, що підтверджує особу та громадянство (закордонний паспорт, проїзний документ);
6. Завірена копія дозволу на постійне проживання в Польщі або дозволу на проживання довгострокового резидента ЄС;
7. Завірена копія картки постійного проживання, видана воєводою;
8. Офіційна заява про знання польської мови на рівні B1;

Увага! Знання польської мови має підтверджуватися мовним сертифікатом, отриманим після здачі державного іспиту, атестатом про закінчення школи (наприклад, початкової, середньої чи вищої школи) у Польщі або атестатом про закінчення школи з польською мовою навчання.

Щоб отримати інформацію про свідоцтво про знання польської мови, відвідайте веб-сайт: <http://www.buwiwm.edu.pl/c/certacja/> (веб-сайт лише польською мовою). Важлива інформація про іспити доступна на веб-сайті www.c.certatpolski.pl

9. Заява про дати виїзду з Польщі та повернення, а також місць перебування за кордоном протягом необхідних періодів безперервного перебування (тобто 10 або 3 або 2 роки, залежно від того, на якій підставі іноземець подає заяву про визнання громадянином Польщі) разом із підтверджуючими документами безперебійне перебування в Польщі (наприклад, паспорт з марками, авіаквитки). У випадку, якщо особа не пам'ятає конкретних дат свого виїзду з Польщі і неможливо отримати таку інформацію, вона може написати заяву про те, що не пам'ятає конкретних дат свого від'їзду і може надати лише приблизні дати;

10. Документи, що підтверджують професійні досягнення (наприклад, наукові чи професійні ступені та звання), а також політичну та соціальну діяльність;

10. Документ, що підтверджує громадянство іноземного подружжя (наприклад, завірена копія сторінки дійсного паспорта іноземного подружжя з персональними даними, проїзним документом або посвідченням особи, що підтверджує особу та громадянство подружжя);

11. Документи, що підтверджують наявність у минулому польського громадянства або подання заяви на нього;

12. Підтвердження сплати гербового збору за рішення про визнання громадянином Польщі.

Увага! Іноземець, який подає заяву про визнання громадянином Польщі на підставі пунктів 1 та 6 (див. Вище), повинен додатково надати:

13. Документи, що підтверджують стабільні та регулярні джерела доходу в Польщі (наприклад, свідоцтво про працевлаштування, ПДФО за попередній рік, довідка з управління комуни про власність ферми, із зазначенням її розміру, рішення про призначення пенсій за віком та по інвалідності);

14. Документ, що підтверджує право власності на житло (наприклад, право власності на квартиру або договір оренди).

ПЛАТА

Гербовий збір за рішення про набуття польського громадянства становить 219 злотих. Такий збір може бути повернутий у разі прийняття негативного рішення на прохання особи, яка подала заяву про визнання громадянином Республіки Польща.

ТРИВАЛІСТЬ ПРОЦЕДУРИ

Справу слід негайно розглянути, якщо вона може бути розглянута на підставі доказів, представлених заявником. Якщо справа стосується справи, яка вимагає розслідування - не пізніше ніж протягом одного місяця. У випадку особливо складної справи рішення повинно бути винесене протягом двох місяців (вищезазначені терміни не включають періоди затримок, що виникли з вини сторони або з причин, що не залежать від влади).

ГРОМАДЯНСТВО ПРЕЗИДЕНТА РП

НАДАННЯ ГРОМАДЯНСТВА

Польське громадянство надається Президентом Республіки Польща.

У своєму рішенні президент не обмежений жодними умовами, яким повинен відповідати іноземець, щоб отримати польське громадянство. Це означає, що президент може надати польське громадянство будь-якому іноземцеві, незалежно від, наприклад, того, як довго він перебуває в Польщі.

Увага! Президент Республіки Польща надає польське громадянство або відмовляється надати його у формі рішення, яке не потребує обґрунтування та не підлягає оскарженню. У питаннях надання польського громадянства положення Кодексу адміністративного судочинства не застосовуються, за винятком положень, що стосуються доставки кореспонденції.

ПРОЦЕДУРА

Надання польського громадянства відбувається на прохання іноземця. Заява про надання польського громадянства (з певними обмеженнями, як описано нижче) подається особами, які легально проживають у Польщі, до Президента через воєводу, уповноваженого за місцем проживання цієї особи. Якщо іноземець перебуває за кордоном, заяву слід подати через компетентного консула.

Увага! Якщо іноземець перебуває в Польщі на підставі візи або безвізу, він може подати заяву лише через польського консула, уповноваженого за місцем постійного проживання.

Заява подається особисто або поштою. Документи, видані іноземною мовою, слід подавати разом із їх перекладом на польську мову, підготовленим присяжним перекладачем або консулом Республіки Польща.

Заява про надання польського громадянства разом із додатковою інформацією про процедуру доступна тут: <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/nadanie-obywatelstwa>.

Варто знати! Процедура надання громадянства Президентом може зайняти багато часу, оскільки її не потрібно розглядати негайно (тут не застосовуються положення САР), як у випадку з процедурою визнання громадянином Польщі. Особа, яка подає заяву на отримання громадянства, зобов'язана обґрунтувати свою заяву та повинна навести вагому причину, через яку їм слід надати польське громадянство.

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВЛАСНОСТІ ТА ВТРАТИ ПОЛЬСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Той, хто має або мав польське громадянство, може в будь-який час подати заяву на підтвердження володіння або втрати польського громадянства.

ПРОЦЕДУРА

Заяву слід подати до воєводи, уповноваженого за місцем проживання або останнього місця проживання в Польщі, а в разі відсутності - до воєводи Мазовії.

Якщо іноземець проживає за кордоном, він може подати заяву через польського консула, компетентного за місцем його проживання.

Увага! Відповідно до положень закону, обов'язок надавати дані, інформацію та документи, які дозволять визначити фактичний та правовий статус щодо володіння (чи ні) польського громадянства, покладається на відповідну особу.

Шаблон заявки та додаткову інформацію щодо необхідних документів можна знайти, серед іншого, тут: <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/potwierdzenie-posiadania-lub-utraty-obywatelstwa-polskiego>

ПРИЙОМ ІНОЗЕМЦЯ ДО ШКОЛИ - ЯКІ ДОКУМЕНТИ ПОТРІБНО НАДАТИ

Учень, який приїжджає з-за кордону, приймається до школи та отримує кваліфікацію до відповідного класу на підставі відповідних документів. Під поняттям документів слід розуміти документи, перелічені у пункті 2 пункту 2 Положення Міністерства національної освіти від 23 серпня 2017 року про освіту людей, які не є громадянами Польщі, та осіб, які є громадянами Польщі, які здобували освіту в школах функціонують в системах освіти інших країн. То які документи повинна надати особа, яка не має польського громадянства?

СТУДЕНТ, ЯКИЙ ПРИЇДЖАЄ З-ЗА КОРДОНУ, ПОВИНЕН НАДАТИ КЕРІВНИКУ ШКОЛИ, ДО ЯКОЇ ВІН ПОВИНЕН БУТИ ПРИЙНЯТИЙ:

- диплом, сертифікат або інший документ, що підтверджує закінчення школи або наступний етап навчання за кордоном, або
- диплом, сертифікат або інший документ, виданий школою за кордоном, що підтверджує відвідування учнем, який приїжджає з-за кордону, до школи за кордоном та вказує клас або ступінь навчання, який учень закінчив у школі за кордоном, та документ, що підтверджує суму навчальних років студента або письмова декларація щодо суми шкільних років студента, подана батьками учня або дорослим студентом, якщо неможливо визначити суму навчальних років на підставі довідки, довідки або інший документ.

ЗА ВІДСУТНОСТІ ДОКУМЕНТІВ НЕОБХІДНА СПІВБЕСІДА

При вступі до відповідного класу також може враховуватися вік учня або думка батьків учня (або дорослого учня), висловлена в усному або письмовому вигляді (§ 11 про освіту непольських громадян та осіб, які Громадяни Польщі, які навчались у школах, що працюють в освіті в інших країнах).

Якщо учень, який приїжджає з-за кордону, не може подати документи, його приймають до школи та кваліфікують до відповідного класу на підставі співбесіди (§ 12 про освіту громадян, які не є польськими, та осіб, які є громадянами Польщі, які навчались у школах, що працюють в системах освіти інших країн).

Відповідно до § 3 постанови Міністерства національної освіти від 28 березня 2019 року про внесення змін до постанови про освіту громадян, які не є польськими, та осіб, які є громадянами Польщі, які здобували освіту в школах, що працюють в системах освіти інших держав країни для навчальних років 2020 / 2021-2022 / 2023 для громадськості промислової школи другого ступеня може також прийняти студента, який приїжджає з-за кордону, на підставі:

1. сертифікат або інший документ, виданий за кордоном, визнаний документами, що підтверджують базову професійну освіту в Республіці Польща на підставі ст. 93 сек. 3 Закону від 7 вересня 1991 р. Про систему освіти, або
2. остаточне адміністративне рішення про підтвердження базової професійної освіти в Республіці Польща, видане відповідно до ст. 93а Закону від 7 вересня 1991 р. Про систему освіти.

У ВИПАДКУ КАНДИДАТА ДО ШКОЛИ, ЩО НАДАЄ ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ, - МЕДИЧНА ДОВІДКА

Студент, який приїжджає з-за кордону та подає заяву про вступ до середньої школи, що забезпечує професійне навчання (за винятком дошкільної школи), подає медичну довідку, що містить заяву про відсутність протипоказань для здоров'я для проходження практичної підготовки за професією, зазначеною в мистецтві. 134 сек. 1 пункт 2 Закону про освіту, виданий лікарем праці медицини в Польщі.

А ЯК ЩОДО ПЕРЕКЛАДУ ДОКУМЕНТІВ?

Нормативні акти, що регулюють функціонування освітньої системи, не дають відповіді на питання, чи має право директор під час прийому іноземця, який має документи, видані школою за кордоном, вимагати перекладу документів на польську мову. На мою думку, ТАК, у зв'язку із Законом від 7 жовтня 1999 року про польську мову (тобто, Закон про закони 2018 року, пункт 931):

<https://www.migrant.info.pl/pobyt-czasowy-podstawowe-informacje.html>

<https://www.migrant.info.pl/zezwozenie-na-pobyt-staly.html>

<https://www.migrant.info.pl/potwierdzenie-posiadania-lub-utraty-obywatelstwa-polskiego.html>

<https://epedagogika.pl/ksztalcenie-i-wychowanie/przyjecie-do-szkoly-obcokrajowca-jakie-dokumenty-musi-dostarczyc-4252.html>

SZYCIE ŻYCIA

Projekt "Zostań z nami łodzianami" jest realizowany przez Fundację Szycie życia w ramach zadania publicznego "Łódź akademicka przyjazna dla nowych mieszkańców miasta" finansowanego z budżetu Miasta Łodzi.

